

Remissvar 2015-09-30

Statligt stöd till civila samhället – en översyn av fyra bidragsförordningar samt stödet till Exit

(Ds 2015:38)

Inledning

LSU tackar för möjligheten att inkomma med remissvar kring den statliga översynen av dessa fyra bidragsförordningar, samt stödet till Exit.

Tillkomst av nya organisationer i befintliga bidragssystem

Synpunkterna som framkommit på förordningen om statsbidrag till nationella minoriteter handlar bland annat om problematiken som uppstår när fler organisationer ansöker och beviljas bidrag än tidigare. Utredningens förslag är att ”lösa” detta genom att möjliggöra för ett par förändringar gällande hur stödet fördelas mellan de organisationer som beviljas bidrag.

Organisationsbidraget som bidragsform förordas i prop 2009/10:55 bland annat på grund av dess långsiktighet, förutsägbarhet och tillgänglighet för civilsamhällets organisationer. Om organisationsbidraget ska fungera på det sättet krävs emellertid att det totala beloppet som fördelas justeras upp när antalet organisationer som beviljas statsbidrag blir fler. Även om utredningens förslag eventuellt förbättrar situationen för ett par organisationer kvarstår problemet: att civilsamhällets växt inte möts av ett ökat stöd från det offentliga.

Återbetalning av bidrag vid årets slut

Utredningen väljer att inte lägga något förslag som skulle möjliggöra för organisationer att spara delar av sitt statsbidrag efter årets slut. Vi menar att det tvingar organisationerna att bli onödigt kortsiktiga och att det är en form av styrning som går emot idén om ett självständigt civilsamhälle.

För de organisationer som har statsbidraget som enda intäkt innebär nuvarande regelverk att det kan bli svårt att upprätthålla kontinuiteten i verksamhet över hela året. Ultimatumet ”spendera eller betala tillbaka” innebär en onödig styrning av civilsamhällets organisationer som riskerar leda till att pengar används på ett mindre klokt sätt än om organisationerna själva fått göra prioriteringar. Det finns därtill vissa rent logiska luckor i det nuvarande

upplägget; som situationen ser ut nu har organisationer som beviljas statsbidrag i praktiken bara ungefär tio månader på sig att använda det bidrag som är avsett för hela året, eftersom utbetalning av bidraget många gånger sker i slutet av februari månad.

Enligt skatteverkets fullföljdskrav på allmännyttiga föreningar måste en förening under beskattningsåret i skälig omfattning använda sina intäkter för ett allmännyttigt ändamål. Med skälig omfattning avses cirka 80 procent. Vi menar att detta är en fullt tillräcklig reglering av de ideella förningarnas möjligheter att bygga upp ett rimligt eget kapital och att kravet om återbetalning därför bör slopas.

Vi menar också att utredningen gör en ogenerös tolkning av anslagsförordningens 11§, och att det i själva verket är ganska godtyckligt vad som kan betraktas vara ”i nära anslutning”.

Demokrati och demokratins idéer

MUCF har påtalat svårigheter att på ett rättssäkert sätt bedöma de olika villkor/syften i förordningarna som handlar om att respektera demokratins idéer. LSU instämmer med utredningen om att det vore att sända felaktiga signaler att föreslå mildare formuleringar än de nuvarande.

Vi delar emellertid inte utredningens bedömning om att de skrivelser som finns i prop 2009/10:55 är tillräckligt tydliga, eller att ”det ligger i sakens natur att det knappast är möjligt att formulera en mer konkret definition som samtidigt har samma breda uppslutning.” MUCFs svårigheter att göra rättssäkra bedömningar bör tas på största allvar, varför vi ser ett behov av tydligare skrivningar kring demokratikriterierna. För att underlätta gränsdragningen och därigenom myndighetens tillämpning bör regeringen klargöra vad som avses med demokratins idéer ur ett tillämpat perspektiv.

Vi är positiva till att utredningen föreslår att ett ökat antal olika dokument ska granskas vid bedömningen av huruvida en organisation bedriver verksamhet i linje med demokratins idéer. Detta förtar emellertid inte behovet av tydligare skrivningar: så länge skrivningarna, enligt myndigheten, inte är tillräckligt tydliga finns det en risk att svårigheten för myndigheten att göra en rättssäker bedömning kvarstår, alldeles oavsett om underlaget som granskas blir större.

LSU

LSU samlar
Sveriges ungdoms-
organisationer för att
gemensamt förbättra
förutsättningarna för
ungas organisering,
i Sverige och
i världen.

Rebecka Prentell
Ordförande, LSU – Sveriges ungdomsorganisationer

LSU - SVERIGES UNGDOMSORGANISATIONER

Gammelgårdsvägen 38·42 / 112 64 Stockholm
Tel: 08 672 66 70 / Fax: +46 (0)8 672 66 90
Facebook: LSU – Sveriges Ungdomsorganisationer
www.lsu.se